

Latvāņu apkarošana

Lai samazinātu latvāņu izplatību, katram zemes valdītājam ir nepieciešams veikt latvāņa ierobežošanas pasākumus. Iespējams izmantot četras apkarošanas metodes: mehānisko, ķīmisko, bioloģisko un kombinēto. Plašāka informācija par šīm metodēm pieejama Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapā sadaļā Informācija sabiedrībai: Par Latviju bez latvāņiem.

Lai samazinātu latvāņu izplatību, katram zemes valdītājam ir nepieciešams veikt latvāņa ierobežošanas pasākumus. Iespējams izmantot četras apkarošanas metodes: mehānisko, ķīmisko, bioloģisko un kombinēto. Plašāka informācija par šīm metodēm pieejama Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) mājas lapā (www.vaad.gov.lv) sadaļā Informācija sabiedrībai: Par Latviju bez latvāņiem.

Sosnovska latvānis (*Heracleum sosnovskyi* Manden) ir agresīva svešzemju augu suga, kas ieviesta Latvijas teritorijā 20. gadsimta 40. gadu beigās un 50. gadu sākumā kā lopbarības augs sava lielā biomasas apjoma dēļ. Latvānis ir daudzgadīgs lakstaugs, kas spēj izaugt līdz pat 4 m augstumam.

Sosnovska latvānis rada lielas ekoloģiskas problēmas. Tas spēj veidot lielas un blīvas audzes, kā rezultātā pakāpeniski samazinās floras bioloģiskā daudzveidība. Vienlaikus ar ekoloģiskajām problēmām latvānis rada arī nopietnus draudus cilvēka veselībai. Auga šūnsula satur ķīmiskus savienojumus, kas saules gaismas iedarbībā izraisa nopietnus ādas apdegumus. Augsta toksisko vielu koncentrācija organismā var radīt arī fotofobiju, konjunktivītu un redzes traucējumus.

Latvijas teritorijā latvānis veido dažāda blīvuma audzes, to aizņemtā platība sniedzas no dažiem kvadrātmetriem līdz pat hektāriem. Tas ir plaši izplatījies pamestās zemēs, lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, traucētos, antropogēni ietekmētos biotopos, kā arī urbanizētos apgabalos, atklātās platībās, krūmos, mežos, ceļmalās, grāvmalās, ap upēm un cita veida ūdenstilpēm, ar kuru palīdzību latvānis efektīvi spēj izplatīt sēklas plašā teritorijā.

Cīņai pret Sosnovska latvāni 2006. gadā tika apstiprināta Vides ministrijas vadībā izstrādātā „Latvāņu izplatības ierobežošanas programma 2006. –2012. gadam”, kurā par programmas īstenošanu atbildība tika deleģēta Vides ministrijai.

VAAD veic latvāņa izplatības noteikšanu lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un apkopo informāciju par citām invadētajām teritorijām, ko sniedz attiecīgās institūcijas. To apkopo datu bāzē, kuru VAAD ir izveidojis un uztur. Šobrīd latvāņa ierobežošanu regulē Augu aizsardzības likums un 2008. gada 14. jūlijā izdotie Ministru kabineta noteikumi „Invazīvo augu sugas – Sosnovska latvāņa – izplatības ierobežošanas noteikumi” un ar tiem saistītā likumdošana.

Informāciju sagatavoja:

VAAD Stratēģijas un metodoloģijas departamenta

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Dace Ūdre